

Civilinė byla Nr. e2S-1328-794/2024
Teismo proceso Nr. 2-68-3-02466-2024-5
Procesinio sprendimo kategorijos: 3.3.2.3; 3.3.2.4;
3.3.2.5; 3.2.9.12

VILNIAUS APYGARDOS TEISMAS

NUTARTIS LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2024 m. birželio 13 d.
Vilnius

Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjas Vaclovas Paulikas, teismo posėdyje apeliacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal **ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „Evecon“ atskirąjį skundą** dėl Vilniaus miesto apylinkės teismo 2024 m. balandžio 17 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e2-6777-1089/2024 pagal ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės (toliau – UAB) „Evecon“ ieškinį atsakovams asociacijai „Kraštovaizdis“ ir Teisučiui Budai dėl paskleistų duomenų pripažinimo neatitinkančiais tikrovės, žeminančiais dalykinę reputaciją, įpareigojimo tokius duomenis paneigti, trečiasis asmuo – UAB „Žalia žemė“.

Teismas

n u s t a t ė :

I. Ginčo esmė

1. Ieškovė UAB „Evecon“ pareiškė ieškinį, kuriame formulavo atsakovų asociacijos „Kraštovaizdis“ ir Teisučio Budo atžvilgiu reikalavimus dėl paskleistų duomenų pripažinimo neatitinkančiais tikrovės, žeminančiais dalykinę reputaciją, įpareigojimo tokius duomenis paneigti, taip pat ieškovė prašė solidariai priteisti iš atsakovų 50 000,00 Eur neturtinės žalos atlyginimą.
2. Ieškinio reikalavimus ieškovė grindžia tuo, kad įmonių grupė Evecon (įskaitant ieškovę) priėmė sprendimą vystyti vėjo elektrinių parką Molėtų ir Širvintų rajone. Tuo tikslu buvo įkurtas trečiasis asmuo UAB „Žalia žemė“. Nurodė, jog atsakovai trukdo vystomam projektui, vykdo aktyvią destruktinę veiklą prieš Evecon grupės įmones. Atsakovai teikia nepagrįstus skundus, viešai skleidžia itin neigiamą ir melagingą informaciją apie ieškovės vykdomą projektą.
3. Atsakovai asociacija „Kraštovaizdis“ ir Teisutis Buda prašė taikyti Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – CPK) 95¹ straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą ir ieškinį palikti nenagrinėtą, paskirti ieškovei 5 000,00 Eur už kiekvienam iš atsakovų pareikštus reikalavimus, po

pusę baudos paskiriant sumokėti kiekvienam iš atsakovų. Atsakovai nurodė, jog dauguma teiginių, kurie neva pažeidžia ieškovės dalykinę reputaciją, buvo išsakyti prieš 5–8 mėn. iki ieškinio padavimo teismui. Ieškinį ieškovė pateikė tik 2024 m. vasario mėn., nes šio mėnesio pradžioje paskelbta informacija apie viešą visuomenės supažindinimą su trečiojo asmens UAB „Žalia žemė“ planuojamo vėjo elektrinių parko statybos ir veiklos poveikio aplinkai vertinimo ataskaita. Tai yra, ieškinio pateikimo laikas sutampa su laiku, kai atsakovai turi teisę teikti siūlymus dėl poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos. Taigi ieškiniu siekiama įbauginti ir nutildyti atsakovus. Atsakovas Teisutis Buda veikė ne kaip privatus asmuo, bet kaip asociacijos „Kraštovaizdis“ prezidentas. Nepaisant to, ieškinyje pareikštas taip, kad asmeniškai paliestų ir Teisutį Budą, kad jis pajustų puolimą. Atsakovai pabrėžė, jog ieškiniu yra reiškiamas ne tik reikalavimas dėl dalykinės reputacijos gynimo, bet ir neproporcingas reikalavimas dėl neturtinės žalos atlyginimo. Be to, žalos atlyginimą iš atsakovų prašoma priteisti solidariai, nors pati ieškovė ieškinyje atskirai išskyrė atsakovų teiginius. Atsakovai atkreipė dėmesį, jog ieškinį pareiškė UAB „Evecon“, nors ši įmonė ginčo teiginiuose nėra minima. Tai rodo, kad ieškinio pareiškimo tikslas – įbauginti ir nutildyti atsakovus. Tariamai dalykinę reputaciją pažeidžiantys teiginiai yra tik pretekstas ieškiniui pareikšti. Juolab, kad dalį atsakovams priskirtų teiginių sukūrė pati ieškovė (pvz., asociacijos 2023 m. rugsėjo 8 d. rašte AB Lietuvos paštui nėra teiginių, kad UAB „Žalia žemė“ galimai klastoja parašus). Ieškovei tiesiog nepatinka atsakovų vykdoma su viešojo intereso gynimu ir tenkinimu susijusi veikla ir ieškovė siekia jai pakenkti.

4. Ieškovė UAB „Evecon“ atsiliepiame į atsakovų prašymus prašo atmesti atsakovų prašymus ieškinį palikti nenagrinėtą ir paskirti ieškovei baudą. Ieškovė nurodė, jog ieškinyje atitinka teisės aktuose nustatytus reikalavimus, pareikštas nepraleidus ieškinio senaties termino. Ieškovės prašomas priteisti neturtinės žalos atlyginimas yra proporcingas. Evecon įmonių grupė turi itin gerą ir teigiamą reputaciją, kuri į ginčo projekto įgyvendinimą jau investavo daugiau nei 6 mln. Eur. Atsakovų veiksmais yra sukuriamas kitų asmenų nepasitikėjimas Evecon įmonių grupe. Prašomas priteisti neturtinės žalos dydis yra objektyviai nedidelis lyginat su projekto verte, taip pat atsakovų turtine padėtimi. Atsakovas Teisutis Buda yra sėkmingas verslininkas, o asociacija „Kraštovaizdis“ nors ir įsteigta tik 2023 m. gegužės 5 d., tačiau turi profesionaliai parengta internetinį puslapį, yra pateikusi šimtus skundų įvairiems adresatams, asociaciją visur atstovauja advokatai. Nepriklausomai nuo to, ar teismas vertins, kad atsakovai paskleidė žinią, ar nuomonę, atsakovams turėtų kilti deliktinė atsakomybė. Atsakovų paskleisti teiginiai bet kuriuo atveju neatitinka nuomonei keliamų reikalavimų, kad nuomonė būtų sąžininga, skleidžiama turint pakankamą faktinį pagrindą, nesuponuoti neigiamų nuostatų ir neižeisti. Reikalavimai atsakovui Teisučiui Budai pareikšti dėl jo išsakytų teiginių 2023 m. birželio 16 d. susitikime Teisutis Buda yra ne tik asociacijos „Kraštovaizdis“ prezidentas, bet ir Širvintų rajono bendruomenės narys, privatus asmuo. Nėra aišku, ar atsakovas susitikime kalbėjo kaip atsakovės prezidentas ar kaip privatus asmuo. Dėl to Teisutis Buda įtrauktas į bylą kaip fizinis asmuo. Ieškovė taip pat nurodė, jog netrukdo atsakovų veiklai ir neturi tikslo atgrasyti ir (ar) trukdyti asociacijai „Kraštovaizdis“ ir (ar) jos atstovams. Viena iš būtinųjų CPK 95¹ straipsnio taikymo sąlygų yra ieškovo veiksmų strateginis pobūdis, nesąžiningumas. Ieškovė niekada neribojo ir neriboja atsakovų teisės pasisakyti, taip pat nėra grasinusi, bauginusi atsakovų ir inicijavusi jų atžvilgiu kitų procesų. Akivaizdus ieškovės sąžiningumo įrodymas yra tai, kad ieškovė neprašė taikyti laikinųjų apsaugos priemonių. Ieškiniu nėra siekiama sukelti atsakovų veiklai finansinės žalos, ją sustabdyti ar apsunkinti. Vieši kaltinimai apgaule, dokumentų klastojimu ar pan., negali būti pateisinami

įstatymuose numatytomis teisėmis reikšti nuomonę ir aktyviai dalyvauti. Pareikštu prašymu atsakovai iš esmės siekia apriboti paskutinę galimybę ieškovei ginti savo pažeistas teises.

5. Trečiasis asmuo, nepareiškiantis savarankiškų reikalavimų, UAB „Žalia žemė“ atsiliepime į atsakovų prašymus prašo atmesti atsakovų prašymą ieškinį palikti nenagrinėtą.

II. Pirmosios instancijos teismo nutarties esmė

6. Vilniaus miesto apylinkės teismas 2024 m. balandžio 17 d. nutartimi: tenkino atsakovų asociacijos „Kraštovaizdis“, Teisučio Budo prašymą ir ieškovės UAB „Evecon“ ieškinį paliko nenagrinėtą; netenkino atsakovų asociacijos „Kraštovaizdis“, Teisučio Budo prašymo dėl baudos skyrimo; priteisė atsakovei asociacijai „Kraštovaizdis“ iš ieškovės UAB „Evecon“ 4 809,75 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimą; priteisė į valstybės biudžetą iš ieškovės UAB „Evecon“ 12,96 Eur išlaidų, susijusių su procesinių dokumentų įteikimu.
7. Teismas nustatė, kad sprendžiant dėl to, ar egzistuoja faktinis pagrindas ieškinį palikti nenagrinėtą pagal CPK 95¹ straipsnio 2 dalį, nagrinėjama situacija formaliai atitinka tipinius požymius, kvalifikuojančius ieškinį kaip strateginį ieškinį dėl visuomenės dalyvavimo (kitai – SLAPP):
 - 7.1. Subjektų požymis – ieškinį pareiškė įmonė, priklausanti įmonių grupei, kurią pati ieškovė įvardija kaip vieną iš saulės ir vėjo elektrinių vystymo lyderių Baltijos šalyse. Atsakove patraukta asociacija, kuri veikia aplinkosaugos srityje. Ieškinį ieškovė pareiškė taip pat tiesiogiai ir asociacijos prezidentui kaip fiziniam asmeniui. Atsakovus ieškovė laiko solidariai atsakingus už atliktus veiksmus, nors nedaro aiškios skirties tarp jų savarankiško teisinio statuso ir atsakovo vaidmens.
 - 7.2. Pagrindo požymis – asociacija „Kraštovaizdis“ rūpinasi aplinkos apsauga, kuri yra viešo intereso sritis. Ieškovė neneigia, kad visuomenė turi objektyviai išreikštą interesą domėtis tuo, kaip yra įgyvendinamas vėjo elektrinių parkas Molėtų ir Širvintų rajonuose. Ieškinys pareikštas išimtinai dėl asociacijos „Kraštovaizdis“ veiklos, susijusios su nurodyto projekto įgyvendinimu.
 - 7.3. Teisių gynimo būdo požymis – pareikštu ieškiniu ieškovė įrodinėja, kad atsakovai, dalyvaudami svarstant klausimą dėl vėjo elektrinių parko vystymo, veikia taip, jog pažeidžia ieškovės dalykinę reputaciją.
 - 7.4. Teisių gynimo apimties požymis – ieškovė prašo ne tik pripažinti, kad atsakovai pažeidė įmonės dalykinę reputaciją, bet ir priteisti solidariai iš atsakovų tokio pobūdžio ginčiuose išskirtinai didelį neturtinės žalos atlyginimą.
8. Teismas sprendė, jog nurodyti požymiai patvirtina, kad atsakovai nebe pagrindo išsako poziciją, jog jau šioje proceso stadijoje turėtų būti patikrinta, ar nėra CPK 95¹ straipsnyje nustatytų sąlygų ieškinį palikti nenagrinėtą ir taip atsakovus apsaugoti nuo tolesnio bylinėjimosi, ginantis nuo nesąžiningai pareikšto nepagrįsto ieškinio.
9. Išanalizavus bylos šalių argumentus ir atsikirtimus, išsakytus dėl preliminarus ieškinio pagrįstumo, teismas konstatavo, kad egzistuoja pakankamas pagrindas ieškinį palikti nenagrinėtą dėl to, kad juo siekiama pakenti atsakovės asociacijos „Kraštovaizdis“ veiklai.
10. Teismas nurodė, jog ieškovės pareikštas ieškinys neabejotinai sukuria atsakovams spaudimą – jie turi skirti bylinėjimuisi ne tik finansus, bet ir laiką. Ieškinys yra pareikštas išimtinai dėl atsakovės

asociacijos „Kraštovaizdis“ vykdomos veiklos. Iš ieškinio turinio akivaizdu, kad ieškovės netenkina atsakovės aktyvus veikimas, kai asociacija reiškia valstybės ir savivaldybės institucijoms, kitiems asmenims abejones trečiojo asmens UAB „Žalia žemė“ vykdomo vėjo elektrinių parko projekto įgyvendinimo procedūrų tinkamumo, kitų su tuo susijusių aplinkybių. Akcentuodama atsakovų veiklos pobūdį, ieškovė ignoruoja faktą, kad kiekvienas suinteresuotas asmuo turi teisę ginti savo interesus, susijusius su ginčo projektu, teisės aktuose nustatyta tvarka. Vien dėl to, kad atsakovai nepritaria projektui ir atsakovė asociacija „Kraštovaizdis“ šiuo klausimu veikia aktyviai, atsakovų veikla negali būti ribojama. Teismas vertino, jog atsakovai iš esmės pagrįstai teigia, kad ieškinys turi atgrasomojo poveikio požymių.

11. Taip pat teismas nurodė, jog priešingai nei teigia ieškovė, atliekant preliminarų ieškinio pagrįstumo vertinimą, aplinkybė, kad ieškinys formaliai atitinka CPK nustatytus turinio ir formos reikalavimus, jame išsamiai aprašyti faktinis ir teisiniai pagrindai, savaime neturi reikšmės. Šiuo atveju svarbi ne formali pagrįstumo regimybė. Ieškinio reikalavimai konstruojami remiantis keturiais atskirais epizodais: 1) 2023 m. birželio 16 d. susitikimo metu Teisūčio Budos išsakytais teiginiais; 2) asociacijos „Kraštovaizdis“ 2023 m. rugpjūčio 8 d. rašte Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai nurodytais teiginiais; 3) asociacijos „Kraštovaizdis“ 2023 m. rugsėjo 8 d. rašte AB Lietuvos paštui nurodytais teiginiais; 4) asociacijos „Kraštovaizdis“ 2024 m. sausio 22 d. rašte Lietuvos Respublikos Seimo aplinkos apsaugos komiteto pirmininkui nurodytais teiginiais. Kiek tai susiję su asociacijos „Kraštovaizdis“ raštais, teismas pažymėjo, kad 2023 m. rugpjūčio 8 d. rašte asociacija išsakė pastebėjimą, kad kol nėra priimtas atitinkamas teisės aktas egzistuoja teisės spraga, kuria naudojasi statantys ar planuojantys statyti vėjo elektrines asmenys, ir paprašė, kad ministerija kuo greičiau priimtų atitinkamą teisės aktą. Rašte asociacija paminėjo tik tai, kad atstovauja suinteresuotą visuomenę klausimais, susijusiais su UAB „Žalia žemė“ planuojamu statyti vėjo elektrinių parku.
12. Pirmosios instancijos teismas nustatė, jog 2023 m. rugsėjo 8 d. rašte AB Lietuvos paštui asociacija nurodė, kad UAB „Žalia žemė“ siunčia pranešimus žemės sklypų savininkams dėl planuojamų statyti vėjo elektrinių ir kad gavo iš gyventojų informaciją, jog kažkas už juos pasirašo, kad siunta su informaciniu pranešimu įteikta pasirašytinai. Remdamasi tuo, asociacija paprašė AB Lietuvos pašto atlikti tyrimą dėl siuntų įteikimo, galimo parašų klastojimo. O 2024 m. sausio 22 d. rašte Lietuvos Respublikos Seimo aplinkos apsaugos komiteto pirmininkui asociacija „Kraštovaizdis“ nurodė, kad UAB „Žalia žemė“ (kartu su UAB „Evecon“) planuoja statyti vėjo elektrinių parką Širvintų savivaldybėje. Taip pat asociacija išskyrė, kad: parko projekto vystytojas pateikia itin mažai informacijos apie vykdomą projektą, taip pat neteikia informacijos ir asociacijai; iš parko vystytojų jaučiamas spaudimas pastatyti kuo daugiau vėjo elektrinių; tai kelia abejonių dėl šios poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos dalies objektyvumo; parko vystytojai per poveikio aplinkai vertinimo ataskaitų rengėjus siekia nustatyti mažesnius atstumus nuo vėjo elektrinių iki laukinių paukščių veisimosi, migracijos vietų bei buveinių nei rekomenduojami; parko vystytojų samdyti ornitologai netinkamai ir nekokybiškai atlieka paukščių stebėseną ir lizdaviečių apskaitą. Taigi teismas sprendė, jog iš nurodytų raštų turinio preliminariai aišku, kad ieškovė paminėta tik 2024 m. sausio 22 d. rašte. Kituose raštuose įvardijama išskirtinai UAB „Žalia žemė“, t. y. nuo ieškovės atskiras juridinis asmuo.
13. Taip pat teismas vertino, jog kartu su atsiliepimu į ieškinį pateiktas Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos raštas preliminarai patvirtina atsakovų poziciją, kad 2023 m. rugsėjo 8 d. rašto teikimo metu teisės aktas, dėl kurio kreiptasi į ministeriją, nebuvo priimtas. Tačiau teismas pabrėžė, jog šiame rašte nėra vieno teiginio, kad ieškovė piktnaudžiautų spraga, bet aiškiais žodžiais pasakytą, kad „<...> sudaro galimybę jiems piktnaudžiauti <...>“. Rašte AB Lietuvos paštui taip pat nėra jokių

teiginių, kurie preliminariai galėtų būti traktuojami kaip objektyviai suponuojantys, kad asociacija pareiškė, jog UAB „Žalia žemė“ klastoja parašus. Taigi tarp ieškovės argumentų ir 2023 m. rugpjūčio 8 d., 2023 m. rugsėjo 8 d. raštuose nurodytų teiginių egzistuoja akivaizdus atotrūkis tarp to, ką ieškovė teigia ir kas raštuose išdėstyta.

14. Teismas nurodė, jog preliminariai galima spręsti, kad 2024 m. sausio 22 d. rašte asociacija išsakė neigiamo pobūdžio teiginius apie ginčo vėjo elektrinių parko vystymo eigą, įskaitant ieškovės ir trečiojo asmens UAB „Žalia žemė“ veiksmus. Tačiau asociacija išsakė tik abejonę dėl poveikio aplinkai ataskaitos objektyvumo. Analogiškai preliminariai vertintina ir dalis 2023 m. birželio 16 d. susitikimo metu Teisučio Budos išsakytų teiginių, aprašytų patikslinto ieškinio 42 punkte, t. y. kad jais neigiamai apibūdinama ginčo parko vystytojo veikla (pvz., „<...> gauti pigiai žemės apgaunant kitus žmones <...>“).
15. Sprendžiant dėl ieškinio preliminarus pagrįstumo, teismas nurodė, jog svarbu tai, kad ieškovės veikla yra susijusi su viešuoju interesu, todėl, kaip pagrįstai teigia atsakovai, ieškovė turi būti pakantesnė kritikai, nors atskirais atvejais galimai išsakomai nevisiškai korektiškai.
16. Taip pat teismas nurodė, jog atsakovai pagrįstai atkreipia dėmesį, kad ieškovės argumentai kuria preliminarų įspūdį, jog ieškinio reikalavimų yra pertekliniai ir (ar) neproporcingi. Teismas nustatė, jog iš ieškinio turinio preliminariai aišku, kad ieškovė prašo įpareigoti atsakovus paneigti ginčo informaciją tokiais būdais, kokiais informacija nebuvo paskleista. Be reikalavimo dėl dalykinės reputacijos gynimo ir įpareigojimo duomenis paneigti ieškovė taip pat pareiškė reikalavimą priteisti iš atsakovų neturtinės žalos atlyginimą. Ieškovė prašo priteisti tokio pobūdžio ginčiuose išskirtinai didelį neturtinės žalos atlyginimą. Preliminariai įvertinus ieškovės pateiktus argumentus, kuriais įmonė grindžia šį reikalavimą ir jo apimtį, teismas sprendė, kad toks reikalavimas pareikštas ne siekiant realiai apginti ieškovės teises, bet bauginti atsakovus. Vien turinio reikalavimo suma daro emocinį poveikį kitai pusei. Ieškovė tik abstrakčiai įvardija, kad dėl atsakovų veiksmų patiria neturtinę žalą dėl to, jog pasunkėjo įmonės galimybės gauti finansavimą iš kredito įstaigų, ir žalą iš esmės laiko bendros atsakovės asociacijos „Kraštovaizdis“ veiklos pasekme. Tačiau prašomos priteisti žalos atlyginimo dydžio ieškovė iš esmės nesieja su ginčo teiginių paskleidimu.
17. Taip pat teismas preliminariai sprendė, kad ieškovė nesąžiningai (siekdama didesnio atgrasomojo poveikio) ieškinį pareiškė ne tik asociacijai „Kraštovaizdis“, bet ir solidariai atsakovui Teisučiui Budai. Viena vertus, ieškovė teigia, kad įmonei neaišku, ar Teisutis Buda 2023 m. birželio 16 d. susitikime kalbėjo kaip fizinis asmuo ar kaip asociacijos prezidentas. Kita vertus, atsakomybę už susitikime išsakytus teiginius ieškovė faktiškai priskiria ir asociacijai, nes prašo, kad asociacija būtų įpareigota paneigti Teisučio Budos kaip asociacijos prezidento išsakytus teiginius. Taigi ieškovė formaliai mėgina prisidengti tuo, kad nesupranta, ar konkrečius teiginius Teisutis Buda išsakė kaip privatus asmuo, ar asociacijos vardu kaip jos prezidentas. Be to, ieškovė aiškiai neatskleidžia, kodėl atsakovus laiko solidariai atsakingais už įmonei padarytą žalą, kai atsakovų kaip savarankiškų asmenų veiksmai pagal ieškinio faktinio pagrindo struktūrą turėtų būti atskirti į savarankišką dalis.
18. Teismas nurodė, kad nesąžiningą ieškovės tikslų pobūdį preliminariai rodo ir aplinkybė, kurią išskiria atsakovai, kad ieškinys pareikštas tuo metu, kai atsakovai turėjo teisę teikti siūlymus dėl poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos. Įvertinus tai, kad ieškovė reiškia nepasitenkinimą atsakovų veikla, galima pagrįstai numanyti, jog ieškiniu ieškovė siekė atgrasyti atsakovus nuo pastabų dėl ataskaitos reiškimo.
19. Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, teismas sprendė, kad egzistuoja pakankamai požymių ieškinį palikti nenagrinėtą kaip pareikštą siekiant atgrasyti atsakovus nuo tolesnės visuomeninės veiklos, iš

kurios ir kildinami ieškovės reikalavimai. Atsakovai neigiamai atsiliepia apie ginčo vėjo elektrinių parko vystytojo veiklą ir tikslus, tačiau tai nepaneigia visumos faktinių duomenų, kurie preliminariai rodo, kad pareikštu ieškiniu siekiama ne ieškovės deklaruojamo tikslo. Aplinkybė, kad ieškovė neprašė taikyti atsakovų atžvilgiu laikinųjų apsaugos priemonių, nepaneigia konstatuotų ieškinio tikslų. Be kita ko, atsakovai pagrįstai atkreipia dėmesį, kad ieškovė šioje byloje pasitelkė tris advokatus. Toks atstovų skaičius byloje, kuri nėra išskirtinė, iš tiesų kuria įspūdį, kad ieškovės išlaidos teisinei pagalbai gali būti didelės – tai viena iš priemonių bauginti atsakovus turtais padariniais.

20. Palikus ieškinį nenagrinėtą, atsakovei asociacijai „Kraštovaizdis“, teismas sprendė, jog iš ieškovės priteisiamas 4 809,75 Eur teisinės pagalbos išlaidų, už kurių susidarymą atsakinga išimtinai ieškovė, atlyginimas (CPK 94 straipsnio 1 dalis, 98 straipsnio 2 dalis). Atsakovų prašymo paskirti ieškovei baudą už piktnaudžiavimą procesinėmis teisėmis teismas netenkino. Teismas pabrėžė, jog ieškinio palikimas nenagrinētu šiuo atveju yra pakankama ieškovei pritaikyta pasekmė, o baudos paskyrimas būtų perteklinis procesinis veiksmas.

III. Atskirojo skundo ir atsiliepimo į jį argumentai

21. Atskiruoju skundu ieškovė UAB „Evecon“ prašo panaikinti Vilniaus miesto apylinkės teismo 2024 m. balandžio 17 d. nutarties, priimtos civilinėje byloje Nr. e2-6777-1089/2024 dalį, kuria ieškovės patikslinto ieškinio reikalavimas dėl paskleistų duomenų pripažinimo neatitinkančiais tikrovės, žeminančiais dalykinę reputaciją ir įpareigojimo tokius duomenis paneigti buvo paliktas nenagrinėtas bei grąžinti šį ieškovės reikalavimą nagrinėti Vilniaus miesto apylinkės teismui. Atskirasis skundas grindžiamas šiais pagrindiniais argumentais:

- 21.1. Ieškovės teigimu, teismas neįvertino ir nenustatė visų CPK 95¹ straipsnio 3 dalyje numatytų SLAPP ieškinio taikymo kriterijų, todėl tai reiškia, jog teismas nepagrįstai paliko ieškovės Ieškinį nenagrinėtą. Vienas iš būtinųjų kriterijų, kurį teismas privalo įvertinti prieš priimdamas sprendimą palikti ieškinį nenagrinėtą CPK 95¹ straipsnio pagrindu, yra nustatymas, kad ieškovas dėl panašių reikalavimų yra inicijavęs daugiau bylų, tačiau teismas to nevertino. Ši byla yra vienintelė, kurią ieškovė yra pradėjusi atsakovų atžvilgiu, siekdama išimtinai vieno konkretaus tikslo – kad atsakovų paskleista informacija apie ieškovę būtų pripažinta neatitinkanti tikrovės bei žeminanti dalykinę reputaciją ir atsakovai būtų įpareigoti paneigti šią informaciją. Jokiomis kitomis bylinėjimosi taktikomis ar kitais strateginiais ar sisteminiais veiksmais ieškovė prieš atsakovus nesinaudoja. Todėl teigti, kad šia byla ieškovė ne realiai įgyvendina savo teisę kreiptis dėl pažeistų teisių gynimo, o siekia dirbtinai padaryti atgrasomąjį poveikį atsakovų veiklai, nėra pagrindo.

- 21.2. Ieškovė ne tik niekuomet neribojo ir neriboja atsakovų ir (ar) suinteresuotos visuomenės teisės pasisakyti, užduoti klausimus, teikti pastabas ir (ar) pasiūlymus. Ieškovė niekuomet nėra grasinusi atsakovams ar jų bauginusi, tai pat nėra prie jų priekabiavusi. Ieškovė atsakovų atžvilgiu be šios bylos nėra atlikusi jokių didelio masto ar strateginio pobūdžio veiksmų, kurie galėtų daryti kažkokią įtaką atsakovų dalyvavimui Projekto įgyvendinime bei priežiūroje.

- 21.3. Teismas klaidingai interpretavo nurodytuose epizoduose Asociacijos bei T. Budos išsakytus teiginius. Jei teismas būtų tinkamai, o ne tik preliminariai išanalizavęs ieškovės argumentus,

teismas neabejotinai būtų nustatęs, kad šiuo atveju ieškovės ieškinys yra pagrįstas ir nėra jokio pagrindo ieškovės ieškinį palikti nenagrinėtą. Teismas nenustatė, kad ieškovės ieškinys yra akivaizdžiai nepagrįstas, kaip to reikalaujama pagal SLAPP ieškinių reguliavimą.

- 21.4. Teismas konstatuodamas, jog ieškovės pareikštas ieškinys sukuria atsakovams spaudimą bei yra preliminariai nepagrįstas, o ieškovės reikalavimai yra pertekliniai bei neproporcingi, ignoravo šios bylos faktines aplinkybes bei ieškovės pateiktus argumentus ir įrodymus, paneigiančius tokias teismo išvadas.
- 21.5. Atsižvelgdamas į 2023 m. rugpjūčio 8 d. raštą teismas nurodė, kad Asociacija neva išsakė tik pastebėjimą, kad kol nėra priimtas atitinkamas teisės aktas egzistuoja teisės spraga, kuria naudojami statantys ar planuojantys statyti vėjo elektrines asmenys. Tačiau šiame rašte Asociacija paminėjo tik tai, kad atstovauja suinteresuotą visuomenę klausimais, susijusiais su trečiojo asmens planuojamu statyti vėjo elektrinių parku. Vis dėlto, tokia teismo išvada yra akivaizdžiai klaidinga. Teismas, padarydamas tokią išvadą ne tik nepagrįstai atskirai įvertino pačiame rašte nurodytus teiginius, kadangi iš pateiktos rašto ištraukos matyti, kad šiame rašte būtent trečiasis asmuo yra siejamas su piktnaudžiavimu (naudojimusi) teisės spragomis. Tačiau taip pat visiškai neatsižvelgė į Asociacijos veiklos tikslą. Kaip Asociacija skelbia savo tinklapyje, jos tikslas yra būtent Projekto priežiūra. Taigi, Asociacija į Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją kreipėsi būtent dėl ieškovės ir trečiojo asmens vykdomo Projekto.
- 21.6. Teismas, preliminariai įvertinęs 2023 m. rugsėjo 8 d. raštą konstatavo, kad Asociacija jame neva nurodė, kad trečiasis asmuo siunčia pranešimus žemės sklypų savininkams dėl planuojamų statyti vėjo elektrinių bei tai, jog gavo iš gyventojų informaciją, kad „kažkas“ už juos šiuos pranešimus pasirašo. Tačiau pateiktos 2023 m. rugsėjo 8 d. Asociacijos rašto ištraukos matyti, kad tokia teismo išvada yra nepagrįsta. Nepaisant to, kad gyventojai Asociacijai ir nurodė, kad „kažkas“ už juos pasirašo pranešimus, Asociacijos išsiųsto rašto turinyje nėra įvardijama, kad „kažkas“ galimai klastoja parašus ir tai neturėtų būti siejama su įmonių grupe „Evecon“. Priešingai, Asociacijos rašto turinys yra sukonstruotas taip, kad trečiojo asmens pavadinimas būtų siejamas su parašų klastojimu ir suponuotų išvadą, kad už tai yra atsakingas būtent jis.
- 21.7. Atsižvelgdamas į 2024 m. sausio 22 d. raštą, teismas konstatavo, kad preliminariai galima spręsti, jog šiame rašte Asociacija išsakė tik neigiamo pobūdžio teiginius apie ginčo vėjo elektrinių parko vystymo eigą, įskaitant ieškovės ir trečiojo asmens veiksmus. Vis dėlto, šiuo konkrečiu atveju teismas net nepaaiškino, kas jam leido padaryti tokią išvadą. Ieškovei nesuprantama, kaip nenagrinėjęs šios bylos ir išsamiai neanalizavęs Projekto ir jam keliamų reikalavimų, teismas galėjo konstatuoti, kad Asociacijos rašte išsakyta informacija teismui leidžia pagrįstai teigti, kad tai yra iš esmės tik Asociacijos kritika ieškovei.
- 21.8. Teismas nurodė, kad iš ieškinio turinio preliminariai aišku, kad ieškovė prašo įpareigoti atsakovus paneigti ginčo informaciją tokiais būdais, kokiais informacija nebuvo paskleista. Ieškovės vertinimu, tokia teismo išvada klaidinga. Ieškovė savo procesiniuose dokumentuose išsamiai paaiškino, kad visi raštai, kuriuose atsakovai pateikė tikrovės neatitinkančią informaciją buvo ne tik siunčiami minėtoms institucijoms, tačiau ir skelbiami Asociacijos puslapyje bei Facebook paskyroje. Taigi ieškovės reikalavimas paneigti tikrovės neatitinkančią informaciją tais pačiais būdais, kuriais ji ir buvo paskleista, negali būti laikomas pertekliniu.

- 21.9. Net ir tuo atveju, jeigu ši ginčą nagrinėjantis teismas vertintų, kad prašomos priteisti neturtinės žalos dydis yra neproporcingas, teismas, išnagrinėjęs bylą iš esmės turėjo teisę šį ieškovės reikalavimą sumažinti bei nuspręsti dėl konkretaus atlyginto žalos dydžio. Tačiau ne apskritai panaikinti ieškovės gynybos teises. Ieškovės vertinimu, prašomos neturtinės žalos dydis nagrinėjamu atveju niekaip nepagrindžia ieškovės siekio bauginti atsakovus.
- 21.10. Vien tai, kai ieškovė vienintele šia pradėta byla gina savo pažeistas teisės teismine tvarka laikydamosi, be kita ko, įstatymų reikalavimų, niekaip nepagrindžia, kad tai gali būti laikoma kažkokia spaudimo priemone atsakovams. Priešingas aiškinimas reikštų, kad iš esmės bet kuris procesas galėtų būti laikomas spaudimo priemone šaliai, prieš kurią yra pareiškiamas ieškinys.
- 21.11. Teismas ne tik nevertino ieškovės šioje byloje pateiktų argumentų dėl ieškinio pateikimo laiko, tačiau ir fakto, kad ieškovės ieškinys niekaip nekliudė atsakovams teikti pasiūlymų dėl PAV ataskaitos ir šia teise atsakovai pasinaudojo. Tai savaime įrodo, kad ieškovės kreipimasis į teismą dėl savo pažeistų teisių gynimo iš esmės neturėjo jokio neigiamo (atgrasomojo pobūdžio) efekto atsakovams ir negali būti laikomas jokia bauginimo priemone. Teismas, suteikdamas prioritetą išimtinai ieškinio pateikimo datai, ignoravo faktą, kad atsakovų galimybei pasisakyti dėl PAV ataskaitos net ir po ieškovės ieškinio pateikimo niekaip nebuvo sutrukdyta.
- 21.12. Ieškovei nėra suprantama, kaip vien ieškovės atstovų skaičius byloje, atsakovams esant įsitikinusi, kad jie nepaskleidė jokios tikrovės neatitinkančios informacijos apie ieškovę, apskritai gali juos bauginti.
- 21.13. Teismas visiškai neatsižvelgė į tai, kad saviraiškos laisvė, kuri ginama ir SLAPP institutu, nėra absoliuti – saviraiškos laisvė nėra suderinama su tikrovės neatitinkančios informacijos skleidimu, kadangi priešingu atveju sudaroma galimybė piktnaudžiauti būtent saviraiškos laisve. Teismas net nevertino pusiausvyros tarp saviraiškos laisvės ir būtinybės apginti ieškovės dalykinę reputaciją ir šių dviejų institutų niekaip neatribuoto.
- 21.14. Ieškovė nurodo, jog SLAPP ieškiniais ribojama asmens konstitucinė teisė į teisminę gynybą, todėl šis institutas privalo būti taikomas tik išimtiniais atvejais, prieš tai nustatčius visus CPK 95¹ straipsnio 3 dalyje numatytus privalomus jo kriterijus, kadangi priešingu atveju būtų pažeidžiama Konstitucijos 30 straipsnio 1 dalis bei Konvencijos 6 straipsnis.
22. Atsakovai asociacija „Kraštovaizdis“ ir Teisutis Buda pateiktu atsiliepimu į ieškovės atskirąjį skundą prašo pirmosios instancijos teismo nutartį palikti nepakeistą. Atsiliepimas į atskirąjį skundą grindžiamas šiais argumentais:
- 22.1. Atsakovai nurodo, kad CPK 95¹ straipsnio 3 dalyje nėra nurodyta, kad turi būti nustatytas visų joje nurodytų aplinkybių buvimas. Priešingai, CPK 95¹ straipsnio 3 dalyje nėra nustatytas baigtinis aplinkybių, į kurias turi būti atsižvelgiama sąrašas, apie tą aiškiai byloja CPK 95¹ straipsnio 3 dalies nuostata, pagal kurią atsižvelgiama ir į kitas reikšmingas aplinkybes.
- 22.2. Ieškovė suprato, kad T. Buda veikė kaip Asociacijos prezidentas, o tą dirbtinai neigdama atskirajame skunde, ieškovė tik patvirtina, kad yra nesąžininga. T. Buda veikė kaip Asociacijos prezidentas, todėl nebuvo jokio pagrindo jį patį patraukti atsakovu. Ieškovė siekė, kad ieškinys T. Budą paliestų asmeniškai, kad jis pajautų puolimą, kad jis pamatytų, kad jo aktyvi visuomeninė veikla veda į jo paties patapimą atsakovu teisminėje byloje, kad jis susimąstytų, ar verta tokią visuomeninę veiklą tęsti ir kritikuoti šiuo atveju planuojamą ūkinę veiklą, ir t.t. T. Budai, kaip

privačiam asmeniui, ieškiny buvo pareikštas pertekliniai (siekiant jį įbauginti ir nutildyti), tai yra SLAPP požymis.

- 22.3. Ieškovė nepateikė jokio logiško pagrindimo, kodėl prašė priteisti neturtinės žalos atlyginimą iš atsakovų solidariai. Nors pati ieškovė ieškinyje atskirai išskyrė Asociacijos ir Teisučio Budos teiginius, tačiau ieškinyje nebuvo nurodyta, kokia neturtinė žala tariamai atsirado dėl Asociacijos teiginių, ir kokia - dėl T. Budos teiginių, nebuvo prašoma atskirai iš Asociacijos ir atskirai iš T. Budos priteisti tam tikrą sumą, o buvo prašoma priteisti 50 000,00 Eur neturtinės žalos atlyginimą iš atsakovų būtent solidariai.
- 22.4. Atsakovai nurodo, jog teismas pagrįstai atsižvelgė į tai, kad ieškovės ieškinio pateikimo laikas idealiai sutampa būtent su tuo laiku, kai atsakovai turėjo teisę teikti pasiūlymus dėl poveikio aplinkai vertinimo (toliau – PAV) ataskaitos, kuri yra parengta dėl atsakovų aktyviai kritikuotos planuojamos ūkinės veiklos – vėjo elektrinių parko. Šiuo atveju ieškiniu, kuris pareikštas būtent tuo laiku, kai atsakovai turėjo teisę teikti pasiūlymus dėl PAV ataskaitos, yra akivaizdžiai siekiama įbauginti ir nutildyti šios ūkinės veiklos kritikus - atsakovus. Būtent minėtu laiku pateikdama ieškinį dėl dalykinės reputacijos pažeidimo, tokiu būdu ieškovė siekė atgrasyti atsakovus nuo neigiamų pasiūlymų dėl PAV ataskaitos teikimo, duodama suprasti, kad tokių neigiamų pasiūlymų pateikimas atsakovams baigsis dar vieno ieškinio dėl dalykinės reputacijos pažeidimo gavimu.
- 22.5. Atskirajame skunde ieškovė bando įteigti, kad ji neva ilgai svarstė dėl kreipimosi į teismą dėl teisių gynbos bei tai, jog ieškiny pateiktas esą nedelsiant po paskutinio Asociacijos 2024 m. sausio 22 d. rašto publikavimo (pradinis ieškiny teismui buvo pateiktas 2024 m. vasario 12 d.). Tokie ieškovės teiginiai vertintini tik kaip jos dirbtinai sukurta gynybinė versija. Ieškovės ieškinio pateikimo laikas (2024 m. vasario 12 d.) idealiai sutampa su laiku, kai atsakovai turėjo teisę teikti pasiūlymus (nuo 2024 m. vasario 12 d.) dėl PAV ataskaitos, kuri yra parengta dėl atsakovų aktyviai kritikuotos planuojamos ūkinės veiklos - vėjo elektrinių parko.
- 22.6. Nors ieškovė teigia, kad ji iniciavo vieną bylą, tačiau savo atsiliepime ieškovė, iš pradžių nurodžiusi, kad ji nėra inicijavusi jokių kitų teisminių procesų prieš Asociaciją ir (ar) Asociacijos prezidentą T. Budą ir (ar) kitus Širvintų rajono bendruomenės narius ir jokių naujų procesų pradėti neketina, toliau ten pat pažymėjo: *“nebent Ieškovė susidurtų su jos teises pažeidžiančiu elgesiu”*. Taigi ieškovė neatmetė naujų teisminių procesų atsakovų atžvilgiu galimybės, tokiu būdu ne tik neišsklaidydama atsakovų nuogąstavimų, bet juos dar ir sustiprindama.
- 22.7. Ieškovė nurodo, kad ieškiny nesutrukdė atsakovams dalyvauti PAV procese ir (ar) pateikti pastabas PAV ataskaitos projektui. Šiame kontekste atsakovai pažymi, kad CPK 95¹ straipsnio 1 ir 3 dalyje yra kalbama apie siekimą pakenkti atsakovo vykdomai visuomenės informavimo ar kitokiai su viešojo intereso tenkinimu ar gynimu susijusiai veiklai ar atgrasyti atsakovą nuo šios veiklos. Taigi SLAPP konstatavimui nebūtina nustatyti tai, kad pavyko pakenkti atsakovo vykdomai su viešojo intereso tenkinimu ar gynimu susijusiai veiklai ir atsakovas atgrasytas nuo šios veiklos - pakanka nustatyti, kad pareiškiant ieškinį buvo to siekiama.
- 22.8. Ieškovė nepateikė jokių įrodymų, kurie pagrįstų rimtus neigiamus ieškovės vertinimo poslinkius: finansinius nuostolius, neigiamą poveikį savininkams ir darbuotojams, kitus neigiamus padarinius ar panašaus pobūdžio aplinkybes – ieškovė apsiribojo tik deklaratyvių teiginių apie neva patirtą neturtinę žalą dėstymu. Jokios aktualios teismų praktikos, kurioje esant analogiškomis šiam atvejui faktinėms aplinkybėms už dalykinės reputacijos pažeidimą būtų priteista net 50 000,00 Eur, ieškovė nei savo atsiliepime, nei savo atskirajame skunde nenurodė.

Visa tai tik patvirtina tą, kad ieškinio reikalavimas dėl tokio pobūdžio ginčiuose išskirtinai didelės sumos – net 50 000,00 Eur – priteisimo yra neproporcingas (juo tiesiog siekiama įbauginti ir nutildyti atsakovus), o tai yra SLAPP požymis.

- 22.9. Ieškovė nurodo, kad teismas turi teisę reikalavimą dėl žalos atlyginimo sumažinti ieškinį tenkinant iš dalies, tačiau jei reikalavimas yra proporcingas, tai teismui apskritai nieko nereikia mažinti, todėl dėstydamą minėtus argumentus ieškovė netiesiogiai pripažįsta, kad ji vis tik pareiškė neproporcingą reikalavimą dėl neturtinės žalos atlyginimo. Tai, kad teismas turi teisę neproporcingą reikalavimą dėl žalos atlyginimo sumažinti ieškinį tenkinant iš dalies, yra savaimė suprantama – šioje stadijoje yra svarbus kitas dalykas, t. y. šioje stadijoje yra sprendžiama, ar ieškovės pareikštas ieškinys yra SLAPP, šiuo aspektu yra svarbu, kad ieškovė pareiškė neproporcingą reikalavimą dėl neturtinės žalos atlyginimo, o tai yra SLAPP požymis.
- 22.10. Ta aplinkybė, kad ieškovė pareiškė neproporcingą ir perteklinį reikalavimą dėl neturtinės žalos atlyginimo, kuriuo buvo siekiama įbauginti ir nutildyti atsakovus, yra faktas - jo nekeičia jokie nutarties dalies neskundimai. Ieškovė turėjo nereikšti minėto reikalavimo, o ta aplinkybė, kad dabar (kai sulaukė ieškinio palikimo nenagrinėtu) ieškovė apeliacine tvarka neskundžia nutarties dalies, kuria jos reikalavimas dėl neturtinės žalos atlyginimo paliktas nenagrinėtu, patvirtina nebent tai, kad ieškovė iš tiesų pareiškė SLAPP ieškinį.
- 22.11. Šioje stadijoje sprendžiama, ar ieškovės pareikštas ieškinys yra SLAPP, o šiuo aspektu yra svarbu tai, kad ieškovė nepateikė jokio logiško paaiškinimo, kodėl ji prieš tai šioje byloje pasitelkė net 3 advokatus. Po skundžiamos nutarties priėmimo, ieškovė ankstesnių 3-ų advokatų atsisakė, ir dabar ieškovę byloje atstovauja vienas advokatas, o tokiu būdu ieškovė netiesiogiai pripažino, kad net 3-ų advokatų pasitelkimas nebuvo būtinas bei tai, jog teismo argumentai (kad trys advokatai byloje, kuri nėra išskirtinė, iš tiesų kuria įspūdį, kad ieškovės išlaidos teisinei pagalbai gali būti didelės – tai viena iš priemonių bauginti atsakovus turutiniais padariniais) yra pagrįsti.
- 22.12. Tai, kad ieškovė kol kas pareiškė atsakovams vieną ieškinį, niekaip nepaneigia SLAPP, kuri patvirtina kitų CPK 95¹ straipsnio 3 dalyje numatytų aplinkybių visuma: ieškovės reikalavimų neproporcingumas, perteklinis pobūdis, ieškinio pareiškimo laikas, ir t.t. Ieškovė nepagrįstai teigia, kad nėra CPK 95¹ straipsnio 3 dalyje minimo bauginimo ar grasinimo. Priešingai, nei teigia ieškovė, yra požymių, kad ieškovė atsakovus baugina.
- 22.13. Atsakovų teigimu, ieškinys yra akivaizdžiai nepagrįstas, o pati ieškovė teismui pateiktame savo atsiliepime pripažino, kad ieškinio dalyke ji reikalauja pripažinti pažeidžiančiais dalykinę reputaciją visai ne atsakovų teiginius, bet pačios ieškovės susikurtus teiginius.
- 22.14. Tam, kad galėtų reikalauti savo dalykinės reputacijos gynimo, ieškovė privalo pagrįsti, kad teiginiai yra būtent apie ją, o to ieškovė nepadare. Ieškovės ginčijami teiginiai yra visai ne apie ieškovę, todėl jie niekaip nepažeidžia ieškovės dalykinės reputacijos, o ieškovė ieškinį pareiškė tiesiog siekdama įbauginti ir nutildyti atsakovus.
- 22.15. Vien tai, kad atsakovai kritiškai vertina ketinimus užsiimti itin rizikinga (aplinkai, visuomenės sveikatai pavojų keliančia) ūkine veikla (vėjo elektrinių parkas), niekaip nereiškia kažkokio įžeidinėjimo, ar pan. Iš ieškovės pateiktų byloje procesinių dokumentų yra matyti, kad ieškovei tiesiog nepatinka atsakovų kritiška nuomonė, o pareikšdama šioje byloje nagrinėjamą ieškinį, ieškovė siekė, kad atsakovai pagaliau patylėtų – neragintų valstybės institucijų priimti

vėjo energetiką reguliuojančius ir aplinkos apsaugą užtikrinančius teisės aktus, nesiektų papildomo poveikio aplinkai vertinimo atlikimo ir t.t.

- 22.16. Nors ieškovė skundžiasi dėl Asociacijos interneto svetainėje, Facebook paskyroje paskelbtų teiginių ir pan., tačiau ieškovė nesikreipė į atsakovus dėl paneigimo, kaip to reikalauja CK 2.24 straipsnio 2 ir 4 dalys, nesilaikė šios kategorijos byloms nustatytos išankstinio bylos sprendimo ne teisme tvarkos, o kreipėsi į teismą.
- 22.17. Vien tik tvarkos kreiptis į teismą buvimas ir formalių reikalavimų nustatymas savaime nereiškia, kad yra suvaržyta atitinkamo asmens teisė kreiptis į teismą ir nepagrįstai apsinkintas šios teisės įgyvendinimas ar pažeidžiama pati teisė į teisminę gynybą. Šiuo atveju ieškovė pareiškė neleistiną SLAPP ieškinį, todėl tai, kad teismas vadovaudamasis CPK 95¹ straipsniu tokį ieškinį paliko nenagrinėtu, niekaip nereiškia ieškovės teisės kreiptis į teismą pažeidimo.
- 22.18. Ieškovė iš esmės teigia, kad atsakovai turėtų apsiriboti nebent pasiūlymų dėl PAV ataskaitos pateikimu, o iki tol ir po to - patylėti. Taigi pati ieškovė pripažino, kad ji siekia cenzūruoti atsakovus ir pareguliuoti, kada ir kokia apimtimi atsakovai turėtų pasisakyti, o tai yra akivaizdus SLAPP požymis.
23. Trečiasis asmuo UAB „Žalia žemė“ pateiktu atsiliepimu į ieškovės atskirąjį skundą prašo tenkinti ieškovės atskirąjį skundą ir panaikinti Vilniaus miesto apylinkės teismo 2024 m. balandžio 17 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e2-6777-1089/2024 dalį, kuria ieškovės patikslintas ieškinys buvo paliktas nenagrinėtu. Atsiliepimas į atskirąjį skundą grindžiamas šiais argumentais:
- 23.1. Trečiasis asmuo nurodė, kad tiek CPK 95 straipsnis, tiek CPK 95¹ straipsnis privalo būti taikoma tik esant išimtinėmis sąlygomis, kai yra akivaizdžių ieškovo sąmoningo nesąžiningumo įrodymų, kurių nagrinėjamu atveju paprasčiausiai nėra.
- 23.2. Ieškovė nesiekė pakenkti jokiai atsakovų veiklai ir šioje byloje dalyvaujantys asmenys tiek viso projekto, tiek poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos vertinimo procese dalyvauja neribotai aktyviai, visos pusės diskutuoja ir ši byla nėra susijusi su visuomenės grupių veikla ir kažkokiais ribojimais, o apima tik labai konkrečius neteisėtus, tikrovės neatitinkančius ir reputaciją žeminančius viešus atsakovų paskleistus teiginius.
- 23.3. Ieškovė pareiškė vieną vienintelį ieškinį dėl konkrečių atsakovų neteisėtų veiksmų, kuriuo prašo taikyti CK 2.24 straipsnyje įtvirtintą ieškovės pažeistų teisių gynybos būdą ir priteisti neturtinės žalos atlyginimą, kuris nėra neproporcingai didelis. Atsakovai yra objektyviai finansiškai labai pajėgūs asmenys – atsakovas Asociacija samdo dešimtis konsultantų ir investuoja į įvairius procesus dešimtis tūkstančių eurų kiekvieną mėnesį; T. Buda yra gerai žinomas, turtingas verslininkas.
- 23.4. Trečiasis asmuo nurodo, jog neegzistuoja antroji CPK 95¹ straipsnio taikymo sąlyga – ieškovė nėra inicijavusi jokių kitų bylų su panašiais reikalavimais atsakovų ir (ar) vieno iš atsakovų atžvilgiu.
- 23.5. Byloje nėra ir objektyviai negali būti jokių įrodymų, kad ieškovė baugina ir (ar) grasina atsakovams. Reikalavimo (ne)proporcingumas ir bauginimas (ar) grasinimas yra dvi visiškai savarankiškos ieškinio pripažinimo SLAPP sąlygos, o teismas to nevertino.
- 23.6. Teismas pritarė ieškovės pozicijai, kad atsakovų išsakyti teiginiai yra neigiamo, įžeidžiančio pobūdžio ieškovės atžvilgiu. Kitaip tariant, pats teismas pripažino, kad ieškinys yra preliminarai pagrįstas.

Teismas

k o n s t a t u o j a :

IV. Apeliacinės instancijos teismo nustatytos bylos aplinkybės, teisiniai argumentai ir išvados

24. Bylos nagrinėjimo apeliacine tvarka ribas nustato atskirųjų skundų faktinis ir teisinis pagrindai bei absoliučių teismo nutarties negaliojimo pagrindų CPK 329 straipsnis) patikrinimas. Apeliacinės instancijos teismas nagrinėja bylą neperžengdamas atskirajame skunde nurodytų ribų, išskyrus atvejus, kai to reikalauja viešasis interesas ir neperžengus skundo ribų būtų pažeisti asmens, visuomenės ar valstybės teisės ir teisėti interesai (CPK 320 straipsnio 1–2 dalys, 338 straipsnis).
25. Nagrinėjamu atveju absoliučių teismo nutarties negaliojimo pagrindų (CPK 329 straipsnis 2–3 dalys, 338 straipsnis) nenustatyta, taip pat nėra kitų aplinkybių, dėl kurių būtų pagrindas peržengti skundo ribas. Dėl to apeliacinės instancijos teismas, nagrinėdamas atskirąjį skundą, remiasi jo teisiniais bei faktiniais pagrindais, neperžengdamas jo ribų.
26. Atskirasis skundas paduotas dėl pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria teismas paliko ieškinį nenagrinėtą taikydamas CPK 95¹ straipsnyje įtvirtintą procedūrą. Taigi apeliacinio nagrinėjimo dalykas – patikrinimas, ar pirmosios instancijos teismas tinkamai taikė proceso teisės normas, reglamentuojančias CPK 95¹ straipsnyje įtvirtintą procedūrą bei ieškinio palikimą nenagrinėtu, šioje byloje susiklosčiusios faktinės ir teisinės situacijos aplinkybėms.

Dėl rašytinių paaiškinimų prijungimo

27. CPK 314 straipsnyje įtvirtinti ribojimai naujų įrodymų pateikimui apeliacinės instancijos teisme, t. y. jie nepriimami, jeigu galėjo būti pateikti anksčiau, išskyrus atvejus, kai pirmosios instancijos teismas nepagrįstai atsisakė juos priimti, arba kai tokių įrodymų poreikis iškilo vėliau, nei buvo priimtas teismo procesinis sprendimas (nutartis). Taigi CPK įtvirtinta ribota apeliacija, kuriai būdinga tai, jog pirmosios instancijos teismo sprendimas tikrinamas pagal byloje jau esančius ir pirmosios instancijos teismo ištirtus ir įvertintus duomenis; tikrinama, ar pirmosios instancijos teismas turėjo pakankamai įrodymų teismo padarytomis išvadoms pagrįsti, ar teismas juos tinkamai ištyrė ir įvertino, ar nepažeidė kitų įrodinėjimo taisyklių.
28. 2024 m. birželio 10 d. ieškovė (apeliantė) Vilniaus apygardos teismui pateikė papildomus paaiškinimus. Iš šių paaiškinimų turinio nustatyta, jog apeliantė nurodo, naujas aplinkybes, argumentus bei įrodymus, kurie papildomai patvirtina byloje jos pateiktus argumentus. Taigi įvertinus 2024 m. birželio 10 d. teisme gautų apeliantės paaiškinimų turinį, darytina išvada, jog tokio pobūdžio paaiškinimais siekiama papildyti jau pateiktą byloje atskirąjį skundą dėl Vilniaus miesto apylinkės teismo 2024 m. balandžio 17 d. nutarties. CPK 323 straipsnyje įtvirtinta, jog pasibaigus apeliacinio (atskirojo) skundo padavimo terminui, keisti (papildyti) apeliacinį (atskirąjį) skundą yra draudžiama. Atsižvelgdamas į šias aplinkybes, apeliacinės instancijos teismas atsisako priimti 2024 birželio 10 d.

teisme gautus apelianto paaiškinimus ir sprendamas atskirojo skundo (ne)pagrįstumo klausimą jų nevertina.

Dėl ieškovės prašymo perduoti atskirąjį skundą nagrinėti teisėjų kolegijai

29. 2024 m. birželio 10 d. ieškovė Vilniaus apygardos teismui pateikė prašymą perduoti ieškovės atskirąjį skundą civilinėje byloje Nr. e2S-1328-794/2024 nagrinėti trijų teisėjų kolegijai. Prašyme nurodė, jog byloje yra nagrinėjamas klausimas dėl SLAPP ieškinio taikymo, kuris yra visiškai naujas institutas tiek Europos Sąjungoje, tiek ir Lietuvoje. Direktyva dėl SLAPP ieškinių galutinai buvo priimta tik 2024 m. balandžio 11 d. Tuo tarpu SLAPP institutas Lietuvoje buvo įtvirtintas tik 2022 m. pabaigoje, kuomet CPK buvo papildytas 95¹ straipsniu (Piktnaudžiavimas procesinėmis teisėmis siekiant pakenkti atsakovo vykdomai veiklai). Kadangi SLAPP ieškinio institutas yra visiškai naujas, tai savaime reiškia, jog klausimas dėl jo taikymo yra sudėtingas, papildomai atsižvelgiant į tai, kad šiuo atveju teismas, nagrinėdamas bylą, turės vertinti ne tik CPK 95¹ straipsnio taikymo sąlygas ir kriterijus, tačiau taip pat analizuoti ir Direktyvos įtaką šiai CPK normai bei jų tarpusavio suderinamumą. Teismo sprendimas ir jame pateikiami išsaikiniai dėl SLAPP ieškinio taikymo sąlygų, jo išimtinumo, santykio su kitomis ginamomis vertybėmis, kaip pvz. teise į teisminę gynybą (Konstitucijos 30 straipsnio 1 dalis Konvencijos 6 straipsnis), neabejotinai bus reikšmingi ne tik nagrinėjamoje byloje, tačiau ir kitose bylose, kadangi būtent pagal jį bus formuojama ir tolimesnė teismų praktika.
30. CPK 336 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad atskirąjį skundą nagrinėja vienas apeliacinės instancijos teismo teisėjas, tačiau apeliacinės instancijos teismo pirmininkas arba Civilinių bylų skyriaus pirmininkas, atsižvelgdamas į bylos sudėtingumą, turi teisę atskirajam skundui nagrinėti sudaryti trijų teisėjų kolegiją. Nutartimi perduoti atskirąjį skundą nagrinėti trijų teisėjų kolegijai turi teisę ir bylą nagrinėjantis teisėjas.
31. Nagrinėjamu atveju matyti, jog apeliante byloje išreiškė prašymą perduoti bylą apeliacinėje instancijoje nagrinėti trijų teisėjų kolegijai (CPK 336 straipsnio 2 dalies), tačiau apeliacinės instancijos teismas, įvertinęs apeliantės nurodytus argumentus, atsižvelgęs į byloje esančius duomenis, bylos apimtį, byloje sprendžiamo klausimo pobūdį, sprendžia, kad teisingam bylos išnagrinėjimui atskirojo skundo perdavimas nagrinėti trijų teisėjų kolegijai nėra būtinas. Šiuo atveju pagrindo teigti, jog nesant teisėjų kolegijai, atskirasis skundas būtų netinkamai išnagrinėtas, nėra. Pažymėtina, jog CPK įtvirtinta ribota apeliacija, kuriai būdinga tai, jog pirmosios instancijos teismo sprendimas (nutartis) tikrinamas pagal byloje jau esančius ir pirmosios instancijos teismo ištirtus ir įvertintus duomenis; tikrinama, ar pirmosios instancijos teismas turėjo pakankamai įrodymų teismo padarytoms išvadoms pagrįsti, ar teismas juos tinkamai ištyrė ir įvertino, ar nepažeidė kitų įrodinėjimo taisyklių. Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, apeliacinės instancijos teismo vertinimu, šiuo atveju teigti, jog būtina perduoti atskirąjį skundą teisėjų kolegijai, pakankamo pagrindo nėra. Atsižvelgiant į tai, nurodytas apeliantės prašymas atmestinas kaip nepagrįstas.

Dėl atskirojo skundo argumentų

32. Bylos duomenimis nustatyta, kad ieškovė kreipėsi į Vilniaus miesto apylinkės teismą su ieškiniu atsakovams Asociacijai „Kraštovaizdis“ (toliau – Asociacija), Teisučiui Budai dėl paskleistų duomenų

pripažinimo neatitinkančiais tikrovės, žeminančiais dalykinę reputaciją, įpareigojimo tokius duomenis paneigti bei neturtinės žalos atlyginimo.

33. Atsakovai pateikė Vilniaus miesto apylinkės teismui prašymą remiantis CPK 95¹ straipsnio 3 dalimi ieškovės pareikštą ieškinį palikti nenagrinėtą, kadangi tas ieškinytis yra strateginis ieškinytis prieš visuomenės dalyvavimą, t. y. SLAPP ieškinytis (SLAPP yra anglų k. termino “*strategic lawsuits against public participation*”, lietuvių k. - strateginiai ieškiniai prieš visuomenės dalyvavimą, trumpinys).
34. Kaip matyti, Vilniaus miesto apylinkės teismas skundžiama nutartimi civilinėje byloje Nr. e2-6777-1089/2024 minėtąjį atsakovų prašymą tenkino ir ieškovės pareikštą ieškinį paliko nenagrinėtą.
35. Ieškovė, nesutikdama su pirmosios instancijos teismo nutartimi, nurodo, jog pirmosios instancijos teismas neįvertino ir nenustatė visų CPK 95¹ straipsnio 3 dalyje numatytų privalomų SLAPP ieškinytis taikymo kriterijų. Ieškovės teigimu, ieškiniai CPK 95¹ straipsnio pagrindu gali būti palikti nenagrinėtais tik nustačius visus CPK 95¹ straipsnio 3 dalyje numatytus kriterijus.
36. CPK 95¹ straipsnyje numatyta, jog jeigu atsakovas mano, kad ieškovas nesąžiningai pareiškė nepagrįstą ieškinį siekdamas pakenkti atsakovo vykdomai visuomenės informavimo ar kitokiai su viešojo intereso tenkinimu ar gynimu susijusiai veiklai ar atgrasyti atsakovą nuo šios veiklos, jis turi teisę atsiliepiame į ieškinį pateikti teismui prašymą taikyti šio straipsnio 2 dalyje nurodytą procedūrą. Šio straipsnio 2 dalyje numatyta, jog gavęs šio straipsnio 1 dalyje nurodytą atsakovo prašymą ir preliminariai įsitikinęs jo pagrįstumu, teismas ne vėliau kaip per tris darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos persiunčia jo kopiją ieškovui. Kartu su prašymo kopija teismas ieškovui nusiunčia pranešimą, kuriuo įpareigoja jį ne vėliau kaip per keturiolika dienų raštu pateikti atsikirtimus į atsakovo prašymą, tikėtinai pagrindžiant savo ieškinytis reikalavimą ir pateikiant įrodymus, patvirtinančius ieškovo nurodomas aplinkybes, jei tokie įrodymai nebuvo pateikti su ieškinytiu, taip pat informuoja apie atsikirtimų nepateikimo pasekmes. Taip pat nurodyto straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad jeigu ieškovas per šio straipsnio 2 dalyje nustatytą terminą nepateikia atsikirtimų į atsakovo prašymą arba nepateikia įrodymų, patvirtinančių ieškovo nurodomas aplinkybes, jei tokie įrodymai nebuvo pateikti su ieškinytiu, arba teismas nustato, kad ieškovas nesąžiningai pareiškė nepagrįstą ieškinį siekdamas pakenkti atsakovo vykdomai visuomenės informavimo ar kitokiai su viešojo intereso tenkinimu ar gynimu susijusiai veiklai ar atgrasyti atsakovą nuo šios veiklos, ieškinytis paliekamas nenagrinėtas.
37. Pabrėžtina, kad taip pat CPK 95¹ straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog teismas, vertindamas, ar ieškovas nesąžiningai pareiškė šioje dalyje nurodytą nepagrįstą ieškinį, atsižvelgia į šią teismo byloje turimą informaciją: į ieškinytyje pareikšto reikalavimo ar jo dalies neproporcingumą, perteklinį pobūdį, į tai, kad ieškovas dėl panašių reikalavimų yra inicijavęs daugiau bylų, į tai, kad yra požymių, kad ieškovas baugina atsakovą ar jam grasina, į kitas reikšmingas aplinkybes.
38. Taigi CPK 95¹ straipsnio 3 dalyje nėra nurodyta, kad turi būti nustatytas visų joje nurodytų aplinkybių buvimas. Priešingai, CPK 95¹ straipsnio 3 dalyje nėra nustatytas baigtinis aplinkybių, į kurias turi būti atsižvelgiama sąrašas. Tai įrodo CPK 95¹ straipsnio 3 dalies nuostata, pagal kurią atsižvelgiama ir į kitas reikšmingas aplinkybes. Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, pirmosios instancijos teismas teisingai nurodė, jog įstatyme numatytas nebaigtinis aplinkybių, į kurias turi būti atsižvelgiama vertinant, ar ieškovas nesąžiningai pareiškė SLAPP, sąrašas.

39. Apeliacinės instancijos teismas atkreipia dėmesį, jog šiuo atveju yra aktualios 2024 m. balandžio 11 d. Europos Parlamento ir Europos Sąjungos Tarybos priimtos direktyvos Nr. 2024/1069 „Dėl piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesų“ (toliau - Direktyva) nuostatos.
40. Tai, kad neturi būti nustatytas visų CPK 95¹ straipsnio 3 dalyje nurodytų aplinkybių buvimas, patvirtina ir minėtos Direktyvos nuostatos, t. y. Direktyvos 4 straipsnio 3 punkte yra pažymėta, kad: *“piktnaudžiaujamojo pobūdžio teismo procesas dėl visuomenės dalyvavimo – teismo procesas, kuris nėra pradedamas siekiant iš tiesų pareikšti teisę ar ją pasinaudoti, o jo pagrindinis tikslas – užkirsti kelią visuomenės dalyvavimui, jį apriboti arba už jį bausti, dažnai išnaudojant šalių galios disbalansą, ir kuriame pareiškiami nepagrįsti ieškiniai. Tokio tikslo požymiai apima, pavyzdžiui: a) ieškinio ar jo dalies neproporcingumą, perteklinį ar nepagrįstą pobūdį, įskaitant pernelyg didelę ginčo vertę; b) tai, kad ieškovas ar su juo susijusios šalys dėl panašių klausimų yra inicijavę keletą bylų; c) ieškovo ar ieškovo atstovų vykdomą bauginimą, priekabiavimą ar grasinimus iki proceso ar jo metu, taip pat panašų ieškovo elgesį panašiose ar tuo pačiu metu nagrinėjamose bylose; d) nesąžiningą procesinės taktikos naudojimą, pavyzdžiui, proceso vilkinimą, nesąžiningą ar piktnaudžiaujamojo pobūdžio palankesnio teisinio reglamentavimo ieškojimą arba nesąžiningą bylų nutraukimą vėlesniame proceso etape”*. Atsižvelgiant į Direktyvos 4 straipsnio 3 punkte pavartotą žodį “pavyzdžiui”, apeliacinės instancijos teismo vertinimu, priešingai nei nurodo apeliantė, 3 punkte minimas keletas bylų iniciavimas ar bauginimas, grasinimai yra ne privalomos sąlygos SLAPP ieškiniai konstatuoti (kaip nurodo apeliantė), o tik atitinkami pavyzdžiai. Atsižvelgiant į tai, apeliantės argumentai, jog pirmosios instancijos teismas nenustatė visų CPK 95¹ straipsnio 3 dalyje numatytų privalomų SLAPP ieškinio taikymo kriterijų, yra visiškai nepagrįsti, todėl atmestini.
41. Ieškovė nesutinka su pirmosios instancijos teismo išvada – kad ieškovė nesąžiningai (siekdama didesnio atgrasomojo poveikio) ieškinį pareiškė ne tik Asociacijai, bet ir solidariai atsakovui T. Budai. Pabrėžtina, jog ieškovė prie savo 2024 m. kovo 28 d. atsiliepimo pridėjo savo darbuotojų Renato Sinkevičiaus ir Artūro Kilikevičiaus, kurie dalyvavo susirinkime, parodymus, o juose ieškovės darbuotojai pažymėjo, kad: susirinkimą vedė Asociacijos prezidentas Teisutis Buda; Asociacijos prezidentas Teisutis Buda susirinkime skleidė informaciją; ir t.t. Kaip matyti, ieškovė ignoruoja savo pačios darbuotojų parodymus apie tai, kad minėto susirinkimo metu T. Buda veikė kaip Asociacijos prezidentas. Šiuo atveju nėra pagrindo nesutikti su pirmosios instancijos teismo argumentais, jog ieškovė formaliai mėgina prisidengti tuo, kad nesupranta, ar konkrečius teiginius Teisutis Buda išsakė kaip privatus asmuo, ar asociacijos vardu kaip jos prezidentas. Juolab, kad pati ieškovė nurodo, jog susitikimą organizavo asociacija, ir Renato Sinkevičiaus, Artūro Kilikevičiaus rašytiniuose parodymuose, kuriuos pateikė ieškovė, įvardinta, kad Teisutis Buda veikė kaip asociacijos prezidentas. Be to, ieškovė aiškiai neatskleidžia, kodėl atsakovus laiko solidariai atsakingais už įmonei padarytą žalą, kai atsakovų kaip savarankiškų asmenų veiksmai pagal ieškinio faktinio pagrindo struktūrą turėtų būti atskirti į savarankišką dalis. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, jog ieškovė savo ieškinio dalyko v) punkte, formuluodama paneigimo tekstą, nurodo: *“<...> asociacijos „KRAŠTOVAIZDIS“ prezidentas Teisutis Buda 2023-06-16 vykusio asociacijos „KRAŠTOVAIZDIS“ susitikimo metu paskelbė teiginius<...>. Pranešama, kad asociacija „KRAŠTOVAIZDIS“ ir prezidentas Teisutis Buda paskleidė <...>”*. Atsižvelgiant į tai, matyti, kad ieškovė suprato, kad Teisutis Buda veikė kaip Asociacijos prezidentas. Dėl šios priežasties, apeliacinės instancijos teismas sprendžia, jog Teisučiui Budai, kaip privačiam asmeniui, ieškinys buvo pareikštas pertekliniai ir tai yra SLAPP požymis.

42. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, jog ieškovė nepateikė paaiškinimų, kodėl prašė priteisti neturtinės žalos atlyginimą iš atsakovų solidariai. Nors pati ieškovė ieškinyje atskirai išskyrė asociacijos „KRAŠTOVAIZDIS“ ir Teisučio Budos teiginius, tačiau ieškinyje nebuvo nurodyta, kokia neturtinė žala tariamai atsirado dėl Asociacijos teiginių, ir kokia - dėl T. Budos teiginių, nebuvo prašoma atskirai iš Asociacijos ir atskirai iš T. Budos priteisti tam tikrą sumą, o buvo prašoma priteisti 50 000,00 Eur neturtinės žalos atlyginimą iš atsakovų būtent solidariai.
43. Apeliantė taip pat nesutinka su pirmosios instancijos teismo argumentais, jog nesąžiningą ieškovės tikslų pobūdį preliminariai rodo ir aplinkybė, kad ieškinys pareikštas tuo metu, kai atsakovai turėjo teisę teikti siūlymus dėl PAV ataskaitos, t. y. laikotarpiu nuo 2024 m. vasario 12 d. iki 2024 m. kovo 13 d. (imtinai).
44. Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, pirmosios instancijos teismas pagrįstai atsižvelgė į tai, kad ieškovės ieškinio pateikimo laikas idealiai sutampa su tuo laiku, kai atsakovai turėjo teisę teikti pasiūlymus dėl poveikio aplinkai vertinimo (PAV) ataskaitos, kuri yra parengta dėl atsakovų aktyviai kritikuotos planuojamos ūkinės veiklos - vėjo elektrinių parko. Būtent minėtu laiku pateikdama ieškinį dėl dalykinės reputacijos pažeidimo, tokiu būdu, tikėtina, ieškovė siekė atgrasyti atsakovus nuo neigiamų pasiūlymų dėl PAV ataskaitos teikimo, duodama suprasti, kad tokių neigiamų pasiūlymų pateikimas atsakovams baigsis dar vieno ieškinio dėl dalykinės reputacijos pažeidimo gavimu. Taip pat Direktyvos konstatuojamosios dalies 16 punkte pažymėta, kad teismo procesai dėl visuomenės dalyvavimo gali turėti atgrasomąjį poveikį visuomenininkų darbo, o dėl to nukenčia vieši debatai ir tai nėra naudinga visai visuomenei. Nors apeliantė nurodo, kad ji ilgai svarstė dėl kreipimosi į teismą dėl teisių gynbos, ir kad ieškinys pateiktas nedelsiant po paskutinio Asociacijos 2024 m. sausio 22 d. rašto publikavimo (pradinis ieškinys teismui buvo pateiktas 2024 m. vasario 12 d.), tačiau apeliacinės instancijos teismas sutinka su atsakovų argumentais, jog tokie apeliantės teiginiai vertintini tik kaip jos gynybinė versija.
45. Kaip jau buvo nustatyta, ieškovės ieškinio pateikimo laikas (2024 m. vasario 12 d.) idealiai sutampa su laiku, kai atsakovai turėjo teisę teikti pasiūlymus (nuo 2024 m. vasario 12 d.) dėl PAV ataskaitos, kuri yra parengta dėl atsakovų aktyviai kritikuotos planuojamos ūkinės veiklos - vėjo elektrinių parko. Taip pat bylos duomenimis nustatyta, kad po to, kai atsakovai pateikė atsiliepimą į ieškinį, ieškovė pateikė savo 2024 m. kovo 28 d. atsiliepimą, kurio 19 punkte pažymėjo, kad jos teisės ir teisėti interesai esą buvo grubiai pažeisti kelis kartus, ieškovė 2024 m. kovo 28 d. atsiliepimo 32 punkto iv) papunktyje akcentavo, kad paskleisti teiginiai kelia didelį nepasitikėjimą visa Evecon įmonių grupe, atsiliepime ieškovė pabrėžė, kad jai padaryta netgi neturtinė žala, todėl šiuo atveju neįtikinama, kad taip vertindama situaciją (laikydama, kad jos teisės kelis kartus grubiai pažeistos, ir t.t.) ieškovė ilgai svarstė dėl kreipimosi į teismą dėl teisių gynbos. Šiuo atveju sutiktina su atsakovų argumentais, jog labiau tikėtina, kad ieškovė siekė ieškinį pareikšti būtent tuo metu, kai ateis laikas atsakovams teikti pastabas dėl PAV ataskaitos, siekdama tokiu būdu įbauginti ir nutildyti atsakovus.
46. Apeliantė nurodo, jog ieškinys nesutrukdė atsakovams dalyvauti PAV procese ir (ar) pateikti pastabas PAV ataskaitos projektui.
47. Apeliacinės instancijos teismas atkreipia dėmesį, jog CPK 95¹ straipsnio 1 ir 3 dalyje yra kalbama apie siekimą pakenkti atsakovo vykdomai visuomenės informavimo ar kitokiai su viešojo intereso tenkinimu ar gynimu susijusiai veiklai ar atgrasyti atsakovą nuo šios veiklos. Taigi SLAPP

konstatavimui nebūtina nustatyti tai, kad pavyko pakenkti atsakovo vykdomai su viešojo intereso tenkinimu ar gynimu susijusiai veiklai ir atsakovas atgrasytas nuo šios veiklos - pakanka nustatyti, kad pareiškiant ieškinį buvo to siekiama. Šiuo atveju sutiktina su pirmosios instancijos teismo argumentais, jog ieškovė nesažiningai pareiškė nepagrįstą ieškinį siekdama įbauginti ir nutildyti atsakovus, pakenkti atsakovų vykdomai su viešojo intereso tenkinimu ir gynimu susijusiai veiklai ir atgrasyti atsakovus nuo šios veiklos. Apeliacinės instancijos teismas pabrėžia, jog to nepaneigia ta aplinkybė, kad Asociacija pateikė pastabas PAV ataskaitos projektui. Apeliantės argumentai, kad atsakovai nejaučia jokio spaudimo dėl pareikšto ieškinio yra deklaratyvaus pobūdžio, todėl atmestini kaip visiškai nepagrįsti. Be to, kaip nurodė patys atsakovai – jie gilinosi į ieškinio turinį, nors tą laiką, nesant ieškinio, būtų paskyrę pastabų PAV ataskaitai rengimui.

48. Apeliantė nurodo, jog pirmosios instancijos teismas neatsižvelgė į tai, kad ieškovės prašomas neturtinės žalos dydis atitinka ir formuojamą praktiką ir yra objektyviai nedidelis tiek jį lyginant su visa Projekto verte ir dydžiu, tiek su atsakovų turtine padėtimi.
49. Apeliacinės instancijos teismas pastebi, jog ieškovė nepateikė jokių įrodymų, kurie pagrįstų jos finansinius nuostolius, neigiamą poveikį savininkams ir darbuotojams, kitus neigiamus padarinius ar panašaus pobūdžio aplinkybes - ieškovė apsiribojo tik subjektyvių deklaratyvių teiginių apie patirtą neturtinę žalą dėstymu. Sutiktina su pirmosios instancijos teismo argumentais, jog įvertinus ieškovės pateiktus argumentus, kuriais įmonė grindžia reikalavimą priteisti neturtinės žalos atlyginimą ir jo apimtį, darytina išvada, kad toks reikalavimas pareikštas ne siekiant realiai apginti ieškovės teises, bet bauginti atsakovus. Be to ieškovė prašė priteisti didelę sumą - 50 000,00 Eur, nors būtent tokio didelio neturtinės žalos dydžio ieškinyje ieškovė nepagrindė. Ieškovė 2024 m. kovo 28 d. atsiliepimo 30 punkte nurodė teismų priteistą už tikrovės neatitinkančius ir ieškovo dalykinę reputaciją žeminančius teiginius 20 000 Lt neturtinės žalos atlyginimą, taip pat - 15 000 Lt neturtinės žalos atlyginimą. Tačiau apeliacinės instancijos teismas atkreipia dėmesį, jog ieškovės minimi teismų procesiniai sprendimai nelaikytini precedentiniais šiai bylai, nes tų bylų ir šios bylos *ratio decidendi* (argumentas, kuriuo grindžiamas sprendimas) akivaizdžiai skiriasi, t. y. ieškovės nurodomos bylos nebuvo susiję su aplinkai bei visuomenės sveikatai rizikinga ūkine veikla (vėjo elektrinių parku), ir t.t. Šiuo atveju matyti, jog ieškovė jokios aktualios teismų praktikos, kurioje esant analogiškomis šiam atvejui faktinėms aplinkybėms už dalykinės reputacijos pažeidimą būtų priteista 50 000,00 Eur, ieškovė nenurodė. Apeliacinės instancijos teismo vertinimu, tai patvirtina, kad ieškinio reikalavimas dėl tokio pobūdžio ginčuose išskirtinai didelės sumos - 50 000 Eur - priteisimo yra neproporcingas (juo tiesiog siekiama įbauginti ir nutildyti atsakovus), o tai yra SLAPP požymis. Apeliacinės instancijos teismas papildomai pabrėžia, kad neturtinės žalos dydžiui jokios reikšmės neturi tai, kokia yra projekto vertė ir dydis - prašydama priteisti 50 000,00 Eur neturtinei žalai atlyginti, ieškovė turi įrodyti, kad patyrė būtent tokio dydžio neturtinę žalą.
50. Nors apeliantė nurodo, jog teismas turi teisę reikalavimą dėl žalos atlyginimo sumažinti ieškinį tenkinant iš dalies, tačiau apeliacinės instancijos teismas pažymi, jog jei reikalavimas yra proporcingas, tai teismui nieko nereikia mažinti. Tai, kad teismas turi teisę neproporcingą reikalavimą dėl žalos atlyginimo sumažinti ieškinį tenkinant iš dalies, yra savaime suprantama, tačiau pabrėžtina, jog šioje stadijoje yra sprendžiama, ar ieškovės pareikštas ieškinys yra SLAPP, o šiuo aspektu yra svarbu, kad ieškovė pareiškė neproporcingą reikalavimą dėl neturtinės žalos atlyginimo, o tai,

apeliacinės instancijos teismo vertinimu yra SLAPP požymis, į kurį atsižvelgė ir pirmosios instancijos teismas.

51. Apeliantė taip pat nurodo, jog ji pirmosios instancijos teismo nutarties dalies, kuria pastarosios reikalavimas dėl neturtinės žalos atlyginimo priteisimo buvo paliktas nenagrinėtas, neskundžia. Apeliacinės instancijos teismas pastebi, jog nors apeliantė nutarties dalies, kuria reikalavimas dėl neturtinės žalos atlyginimo buvo paliktas nenagrinėtas, neskundžia, tačiau ji atskirajame skunde vis tiek nurodo, kad jos reikalavimas dėl neturtinės žalos atlyginimo yra proporcingas. Atsižvelgiant į tai, matyti, jog apeliantės pozicija yra prieštaringa. Kadangi kaip nurodo apeliantė ji nutarties dalies, kuria reikalavimas dėl neturtinės žalos atlyginimo buvo paliktas nenagrinėtas, neskundžia, tai apeliacinės instancijos teismas kitų apeliantės argumentų, susijusių su reikalavimu dėl neturtinės žalos atlyginimo (dėl t jo proporcingumo), plačiau nepasisako ir nevertina.
52. Apeliantės teigimu, jai nėra suprantama, kaip vien apeliantės atstovų skaičius byloje, atsakovams esant įsitikinus, kad jie nepaskleidė jokios tikrovės neatitinkančios informacijos apie ieškovę, apskritai gali juos bauginti.
53. Apeliacinės instancijos teismas atkreipia dėmesį, jog šioje stadijoje sprendžiama, ar ieškovės pareikštas ieškinys yra SLAPP, o šiuo aspektu yra svarbu tai, kad ieškovė nepateikė jokio paaiškinimo, kodėl ji prieš tai šioje byloje pasitelkė net 3-is advokatus. Pabrėžtina ir tai, jog po skundžiamos nutarties priėmimo, ieškovė ankstesnių 3-ų advokatų atsisakė, ir dabar ieškovę byloje atstovauja vienas advokatas, o tokiu būdu, apeliacinės instancijos teismo vertinimu, ieškovė netiesiogiai pripažino, kad net 3-ų advokatų pasitelkimas nebuvo būtinas bei tai, jog pirmosios instancijos teismo argumentai, kad trys advokatai byloje, kuri nėra išskirtinė, iš tiesų kuria įspūdį, kad ieškovės išlaidos teisinei pagalbai gali būti didelės – tai viena iš priemonių bauginti atsakovus turiniais padariniais, yra pagrįsti. Atsižvelgiant į tai, apeliacinės instancijos teismas sprendžia, jog šiuo atveju labiau tikėtina, kad ieškovė pasitelkė 3 advokatus siekdama suponuoti atsakovams mintį, kad byloje bus didelės išlaidos advokatų pagalbai atlyginti, kurias gali tekti apmokėti būtent atsakovams ir tokiu būdu siekdama įbauginti ir nutildyti atsakovus, o tai yra SLAPP požymis.
54. Apeliantė nurodo, jog pagal CPK 95¹ straipsnio 3 dalį turi būti atsižvelgiama į tai, kad ieškovas dėl panašių reikalavimų yra inicijavęs daugiau bylų. Apeliantė pažymi, kad ji nei Asociacijos, nei T. Budos atžvilgiu nėra inicijavusi jokių kitų teisminių procesų. Apeliacinės instancijos teismas atkreipia dėmesį, jog tai, ar ieškovas yra iniciavęs daugiau bylų, yra tik vienas iš CPK 95¹ straipsnio 3 dalyje numatytų kriterijų. Taigi tai, kad ieškovė kol kas pareiškė atsakovams vieną ieškinį, niekaip nepaneigia SLAPP, kurį patvirtina kitų CPK 95¹ straipsnio 3 dalyje numatytų aplinkybių visuma: ieškovės reikalavimų neproporcingumas, perteklinis pobūdis, ieškinio pareiškimo laikas, ir t.t. Nors apeliantė teigia, kad šiuo atveju nėra CPK 95¹ straipsnio 3 dalyje minimo bauginimo ar grasinimo, tačiau kaip matyti iš byloje esančių duomenų, jog nagrinėjamu atveju yra požymių, kad ieškovė atsakovus baugina.
55. Apeliantė nurodo, kad pirmosios instancijos teismas neįvertino rašytinių liudytojų parodymų apie tai, kad teiginiai neatitinka tikrovės bei žemina dalykinę reputaciją. Apeliacinės instancijos teismas, nesutikdamas su nurodytais apeliantės argumentais, pabrėžia, jog pirmosios instancijos teismas liudytojų (Renato Sinkevičiaus ir Artūro Kilikevičiaus) parodymus, kaip ir kitą bylos medžiagą, įvertino ir teisingai pažymėjo, kad jie paneigia tai, kad ieškovė esą nežinojo, ar atsakovas T. Buda

veikė kaip Asociacijos prezidentas, nes Renato Sinkevičiaus, Artūro Kilikevičiaus rašytiniuose parodymuose, kuriuos pateikė ieškovė, aiškiai įvardinta, kad Teisutis Buda veikė kaip Asociacijos prezidentas. Atkreiptinas dėmesys ir į tai, jog minėtų Renato Sinkevičiaus, Artūro Kilikevičiaus deklaratyvūs pasisakymai teisiniais klausimais, t. y. dėl to, ar teiginiai yra nuomonė, ar jie žeminančio pobūdžio, ir pan., šiuo atveju sprendžiant klausimą dėl SLAPP požymių, nėra teisiškai nereikšmingi.

56. Kaip matyti, pirmosios instancijos teismas teisingai nurodė, kad sprendžiant dėl ieškinio preliminarus pagrįstumo svarbu tai, kad ieškovės veikla yra susijusi su viešuoju interesu, todėl ieškovė turi būti pakantesnė kritikai, kad teisės skleisti informaciją ribos viešojo intereso klausimais yra platesnės nei įprasta, jose turi būti toleruojamas tiek didesnis emocionalumas, tiek galimas perdėjimas, ir t.t. Tokios pirmosios instancijos teismo išvados atitinka Europos Žmogaus Teisių Teismo (toliau - EŽTT) tam tikro „perdėjimo, hiperbolizavimo ar provokacijos lygio“, kuris turėtų būti neišvengiamai toleruojamas demokratinėje visuomenėje (pvz. žr. EŽTT *Steel and Morris v. United Kingdom*, par. 90). EŽTT yra pažymėjęs, kad didelės įmonės, kurių veikla siejasi su viešuoju interesu, neišvengiamai ir sąmoningai atsiveria kruopščiam savo veiksmų tiriamajam žvilgsniui ir tokių įmonių atžvilgiu priimtinos kritikos ribos, EŽTT vertinimu, yra platesnės (žr. EŽTT 2005 m. gegužės 15 d. sprendimą S. ir M. prieš Jungtinę Karalystę, peticijos Nr. 68416/01, p. 94). Taigi didelės tarptautinės įmonės turėtų būti tolerantiškesnės kritikai. Priešingai, nei deklaratyviai teigia apeliantė, pirmosios instancijos teismas nagrinėjamoje byloje įvertino pusiausvyrą tarp saviraiškos laisvės ir būtinybės apginti ieškovės dalykinę reputaciją – pirmosios instancijos teismas teisingai pažymėjo, kad teiginiai yra visai ne apie ieškovę, kad egzistuoja akivaizdus atotrūkis tarp to, ką teigia ieškovė, ir to, kas jos nurodytuose raštuose išdėstyta, kad atitinkamais teiginiais išsakytos abejonės (nuomonė), kad teisės skleisti informaciją ribos viešojo intereso klausimais yra platesnės nei įprasta, ir t.t. Įvertinęs aplinkybių visumą, apeliacinės instancijos teismo vertinimu, pirmosios instancijos teismas teisingai sprendė, kad ieškovė pareiškė nepagrįstą SLAPP ieškinį.
57. Direktyvos konstatuojamosios dalies 11 punkte yra pažymėta: *“Atsižvelgiant į Sąjungos aplinkos ir klimato politiką, dėmesys taip pat turėtų būti skiriamas aplinkos teisių gynėjams, nes Europos demokratinėse valstybėse jie atlieka svarbų vaidmenį”*. Tuo tarpu šiuo atveju atsakovai, kaip tik ir veikia aplinkos apsaugos srityje. Nors apeliantė reiškia nepasitenkinimą, kad Asociacija teikia skundus, tačiau Direktyvos konstatuojamosios dalies 22 punkte pažymėta, kad visuomenės dalyvavimas taip pat gali apimti veiklą, kylančią iš naudojimosi teise į gerą administravimą ir teise į veiksmingą teisinę gynybą, pavyzdžiui, skundų teikimą administraciniams organams. Direktyvos konstatuojamosios dalies 22 punkte taip pat pažymėta, kad visuomenės dalyvavimas gali apimti kitą veiklą, kuria siekiama informuoti arba daryti įtaką visuomenės nuomonei arba kuria visuomenė skatinama imtis veiksmų, įskaitant privačiųjų ar viešųjų subjektų veiklą, susijusią su viešojo intereso klausimu, pavyzdžiui, mokslinių tyrimų, apklausų, kampanijų ar bet kokių kitų kolektyvinių veiksmų organizavimą ar dalyvavimą juose. Pagal Direktyvos 4 straipsnio 2 dalį, viešojo intereso klausimas yra apibrėžiamas plačiai – kaip bet koks klausimas, kuris daro poveikį visuomenei tokiu mastu, kad visuomenė galėtų teisėtai juo domėtis tokiose srityse kaip: visuomenės sveikata, sauga, aplinka ar klimatas, klausimai, kuriuos svarsto įstatymų leidžiamoji, vykdomoji ar teisminė institucija, arba klausimai, svarstomi bet kokiame kitame oficialiame procese. Nagrinėjamu atveju yra planuojama itin rizikinga (aplinkai, visuomenės sveikatai ir kt. pavojų kelianti) ūkinė veikla - vėjo elektrinių parkas, vyksta oficialus procesas (poveikio aplinkai vertinimas) ir t.t., todėl akivaizdu, kad yra iškilęs viešojo

intereso klausimas, o apeliantės ginčijami atsakovų pasisakymai yra susiję su tuo viešojo intereso klausimu. Taigi pirmosios instancijos teismas į tai atsižvelgė pagrįstai.

58. Apeliantė nurodo, jog pirmosios instancijos teismas nurodė, kad iš ieškinio turinio preliminariai aišku, kad ieškovė prašo įpareigoti atsakovus paneigti ginčo informaciją tokiais būdais, kokiais informacija nebuvo paskleista, tačiau apeliantei nėra suprantama, ką konkrečiai teismas turi omenyje. Ieškovės vertinimu, tokia pirmosios instancijos teismo išvada klaidinga. Apeliacinės instancijos teismas pastebi, jog apeliantė nurodė tik raštus, nutylėdama tai, kad ji reikalavo paneigti atsakovo Teisučio Budos teiginius tokiu būdu, koku jie nebuvo paskleisti. Atsiliepime į ieškinį 44 punkte atsakovai pažymėjo, jog ieškovė prašo paneigti atsakovo Teisučio Budos 2023 m. birželio 16 d. susirinkimo metu išsakytus teiginius, patalpinant paneigimo tekstą asociacijos „KRAŠTOVAIZDIS“ interneto svetainėje, Facebook paskyroje, tačiau pati ieškovė neteigia to, kad atsakovo Teisučio Budos teiginiai buvo paskleisti asociacijos „KRAŠTOVAIZDIS“ interneto svetainėje ir Facebook paskyroje - ieškovė nurodo, kad teiginiai buvo paskleisti susirinkimo metu. Į visa tai pirmosios instancijos teismas atsižvelgė ir teisingai pažymėjo, kad ieškovė prašo įpareigoti atsakovus paneigti ginčo informaciją tokiais būdais, kokiais informacija nebuvo paskleista.
59. Apeliantė nurodo, kad teisė kreiptis į teismą teisminės gynybos – kiekvieno suinteresuoto asmens teisė ir vienas pagrindinių civilinio proceso teisės principų, įtvirtintų Konstitucijos 30 straipsnio 1 dalyje, Teismų įstatymo 4 straipsnio, CPK 5 straipsnio 1 dalyje, taip pat tarptautiniuose teisės aktuose (Konvencijos 6, 13 straipsniai). Tačiau asmens teisė kreiptis į teismą teisminės gynybos nėra absoliuti ir ji negali būti suprantama kaip galimybė kreiptis į teismą bet koku būdu ir (ar) bet kokia forma. Asmens teisė kreiptis į teismą siejama su pareiga ją įgyvendinti įstatymo nustatyta tvarka (CPK 5 straipsnio 1 dalis). Šios tvarkos nesilaikymas gali lemti besikreipiančiam asmeniui nepalankius padarinius. EŽTT savo praktikoje irgi pažymi, kad asmens teisė kreiptis į teismą nėra absoliuti. Siekiant užtikrinti veiksmingą teisingumo vykdymą, šią teisę gali riboti nacionalinės procedūros. Atsižvelgiant į tai, teisė kreiptis į teismą nereiškia, jog valstybės narės negali nustatyti kreipimosi į teismą tvarkos ar tam tikrų formalių reikalavimų, kuriuos turi atitikti teismui pateikiamas kreipimasis, nes ir pačios teisės kreiptis į teismą įtvirtinimas reikalauja tam tikro valstybės nacionalinio reguliavimo nustatymo. EŽTT praktikoje yra išaiškinta, kad asmens teisė kreiptis į teismą gali būti apribota, pavyzdžiui, senaties terminais, teismo mokesčiais, teisinio atstovavimo reikalavimu (žr., pvz., EŽTT 1996 m. spalio 22 d. sprendimo byloje Stubbings ir kiti prieš Jungtinę Karalystę, peticijų Nr. 22083/93; 22095/93, p. 50–51; 1985 m. gegužės 28 d. sprendimo byloje Ashingdane prieš Jungtinę Karalystę, peticijos Nr. 8225/78, p. 57; 2012 m. spalio 9 d. sprendimo byloje R. P. ir kiti prieš Jungtinę Karalystę, peticijos Nr. 38245/08, p. 63–67) ir pan., ir tai nelaikoma Konvencijos 6 straipsnio 1 dalies pažeidimu.
60. Taigi vien tik tvarkos kreiptis į teismą buvimas ir formalių reikalavimų nustatymas savaime nereiškia, kad yra suvaržyta atitinkamo asmens teisė kreiptis į teismą ir nepagrįstai apsunkintas šios teisės įgyvendinimas ar pažeidžiama pati teisė į teisminę gynybą. Šiuo atveju ieškovė pareiškė neleistiną SLAPP ieškinį, todėl tai, kad pirmosios instancijos teismas vadovaudamasis CPK 95¹ straipsniu tokį ieškinį paliko nenagrinėtu, nereiškia ieškovės teisės kreiptis į teismą pažeidimo.
61. Tiek EŽTT jurisprudencijoje, tiek kasacinio teismo praktikoje ne kartą pažymėta, kad teismo pareiga pagrįsti priimtą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliai atsakyti į kiekvieną argumentą (pvz., EŽTT 1994 m. balandžio 19 d. sprendimas byloje V. de H. prieš Nyderlandų

Karalystę, peticijos Nr. 288; Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. lapkričio 7 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-408-687/2018, 40 punktas). Toks aiškinimas gali būti grindžiamas tuo, kad dalis byloje nurodytų argumentų gali būti nesusiję su byloje keliamu ginču, neturėti esminės reikšmės priimant sprendimą dėl pareikštų reikalavimų pagrįstumo. Tuo atveju, jeigu teismas įvertino byloje surinktus įrodymus, nustatė ir nurodė visas bylai teisingai išspręsti turinčias reikšmės aplinkybes, identifikavo ir įvertino esminius byloje keliamus klausimus bei į juos argumentuotai atsakė, pateikė motyvuotus argumentus dėl byloje nagrinėjamo ginčo išsprendimo, tai vien tai, kad bylai išnagrinėti esminės reikšmės neturinčios aplinkybės ar įrodymai nebuvo išsamiai aptarti teismo sprendime, paprastai nelemia šio sprendimo neteisėtumo (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2023 m. liepos 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-205-701/2023, 24 punktas).

62. Šiuo atveju sutiktina su atsakovų argumentais, jog skundžiamos pirmosios instancijos teismo nutarties motyvuojamojoje dalyje argumentuotai atsakyta į pagrindinius išnagrinėto ginčo aspektus, teismas išsamiai pagrindė, kodėl nagrinėjamu atveju ieškinys kvalifikuotinas kaip SLAPP (t. y. ieškinį pareiškė įmonė, priklausanti įmonių grupei, kurią pati ieškovė įvardija kaip vieną iš saulės ir vėjo elektrinių vystymo lyderių Baltijos šalyse, o atsakove patraukta asociacija, kuri veikia aplinkosaugos srityje; ieškinys pareikštas išimtinai dėl Asociacijos veiklos, susijusios su nurodyto vėjo elektrinių projekto įgyvendinimu; ieškinys pareikštas būtent tuo metu, kai atsakovai turėjo teisę teikti siūlymus dėl poveikio aplinkai vertinimo ataskaitos; egzistuoja akivaizdus atotrūkis tarp to, ką ieškovė teigia ir kas ieškovės netenkinančiuose raštuose išdėstyta; ieškovė reikalauja išskirtinai didelio neturtinės žalos atlyginimo; ieškovė aiškiai neatskleidžia, kodėl atsakovus laiko solidariai atsakingais už padarytą žalą; ir t.t.). Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, apeliančės atskirasis skundas yra nepagrįstas, todėl atmestinas.

Dėl bylos procesinės baigties

63. Atsižvelgiant į aukščiau nustatytas aplinkybes ir išdėstytus argumentus, darytina išvada, kad pirmosios instancijos teismas tinkamai aiškino ir taikė CPK 95¹ reglamentuojančias procesinės teisės normas, priėmė teisėtą ir pagrįstą papildomą nutartį. Atsižvelgiant į išdėstytas aplinkybes, pirmosios instancijos teismo nutartį naikinti ar keisti atskirojo skundo argumentais nėra pagrindo, todėl apeliančės atskirasis skundas yra atmetamas, o pirmosios instancijos teismo nutartis paliekama nepakeista (CPK 337 straipsnio 1 dalies 1 punktas).

Dėl bylinėjimosi išlaidų, patirtų apeliacinės instancijos teisme

64. CPK 93 straipsnio 1 dalies nuostatos numato, kad šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, jos turėtas bylinėjimosi išlaidas teismas priteisia iš antrosios šalies, nors ši ir būtų atleista nuo bylinėjimosi išlaidų mokėjimo į valstybės biudžetą.
65. Atsižvelgus į tai, kad šia nutartimi pirmosios instancijos teismo nutartis paliekama nepakeista, atsakovai turi teisę į jų patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą už atsiliėpimo į ieškovės atskirąjį skundą parengimą.

66. Atsakovė asociacija „Kraštovaizdis“ pateikė duomenis apie jos patirtas bylinėjimosi išlaidas bei prašė šias išlaidas priteisti iš ieškovės, t. y. 3 630,00 Eur bylinėjimosi išlaidų, patirtų už advokato teisinę pagalbą (atsiliepimo į atskirąjį skundą parengimą). Apeliacinės instancijos teismas, vadovaudamasis Rekomendacijose dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą teisinę pagalbą (paslaugas) maksimalaus dydžio pateiktomis rekomendacijomis (8.16 punktas) ir aktualaus laikotarpio vidutiniu mėnesiniu bruto darbo užmokesčiu šalies ūkyje (2110,30 Eur), konstatuoja, jog atsakovės prašomos priteisti 3 630,00 Eur dydžio bylinėjimosi išlaidos advokato pagalbai apmokėti pirmosios instancijos teisme viršija Rekomendacijose nustatytus maksimalius dydžius ($2110,30 \times 0,4 = 844,12$), dėl to sprendžia priteisti iš ieškovės atsakovei asociacijai „Kraštovaizdis“ 844,12 Eur dydžio bylinėjimosi išlaidas, patirtas apeliacinės instancijos teisme.
67. Apeliacinės instancijos teismo nutartis, priimta dėl atskirojo skundo, įsiteisėjo nuo jos priėmimo dienos (CPK 339 straipsnis).

Vilniaus apygardos teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 336 straipsniu, 337 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 338 straipsniu,

n u t a r i a:

atskirąjį skundą atmesti.

Vilniaus miesto apylinkės teismo 2024 m. balandžio 17 d. nutartį palikti nepakeistą.

Priteisti iš apeliančės UAB „Evecon“ atsakovei asociacijai „Kraštovaizdis“ 844,12 Eur (aštuonių šimtų keturiasdešimt keturių eurų 12 ct) bylinėjimosi išlaidų, patirtų apeliacinės instancijos teisme.

Ši Vilniaus apygardos teismo nutartis įsiteisėja nuo jos priėmimo dienos.

Teisėjas

Vaclovas Paulikas